

X przestrzeń topologiczna, $A \subseteq X$ podprzestrzeń, to $C_n(A) \hookrightarrow C_n(X)$.

Definicja 1 (homologie relatywne). $C_n(X, A) = C_n(X) / C_n(A)$

Definicja 2 (operator brzegu). $\partial : C_n(X) \rightarrow C_{n-1}(X)$ przeprowadza $C_n(A)$ w $C_{n-1}(A)$, czyli indukuje $\partial : C_n(X, A) \rightarrow C_{n-1}(X, A)$.

Definicja 3 (relatywne homologie). $H_n(X, A) = H_n(C_n(X, A), \partial)$

Wniosek 4. Elementy $H_n(X, A)$ są reprezentowane przez n -łańcuchy $\alpha \in C_n(X)$, dla których $\partial\alpha \in C_{n-1}(A)$.

Wniosek 5. Relatywny cykl α jest trywialny, jeśli jest relatywnym brzegiem: $\alpha = \partial\beta + \gamma$ dla pewnych $\beta \in C_{n+1}(X), \gamma \in C_n(A)$.

Twierdzenie 6. Ciąg $\dots \rightarrow H_n(A) \xrightarrow{i_*} H_n(X) \xrightarrow{j_*} H_n(X, A) \xrightarrow{\tau} H_{n-1}(A) \rightarrow \dots$ jest dokładny.

Weźmy $[c] \in C_n(X, A)$ dla $c \in C_n(X)$, takie, że $\partial[c] = 0$, wtedy $\tau([c]) = \partial c \in C_{n-1}(A)$.

Twierdzenie 7. $f : (X, A) \rightarrow (Y, B)$ indukuje $f_* : H_n(X, A) \rightarrow H_n(Y, B)$ i f_* są przemienne z τ , czyli τ jest naturalną transformacją z $H_n(X, A)$ do $H_{n-1}(A)$.

Twierdzenie 8. Kanoniczny homeomorfizm $H_n^\Delta(X) \rightarrow H_n(X)$ jest izomorfizmem dla każdego n i dla każdego Δ -kompleksu X .

Ćwiczenie 9. Udowodnić równość ℓ_2 -homologii zredukowanych dla różnych struktur Δ -kompleksu.

Ogólniej: homotopijną niezmienniczość ℓ_2 -homologii zredukowanych.

Ćwiczenie 10. $Y = \mathbb{R}^n, G = \mathbb{Z}^n, X = T^n = (S^1)^n$

Udowodnij, że $\mathcal{N}(\mathbb{Z}^n) \simeq L_\infty(T^n)$ i znajdź wzór na $\text{tr}_G : L_\infty(T^n) \rightarrow \mathbb{R}$.

Podpowiedź w notatkach.